ماهنامه علمى پژوهشى

mme.modares.ac.ir

طراحی و پیادهسازی سیستم AHRS با دینامیک اویلر و استفاده از تابع کاتز و تخمین گر پیشبین

حميد وثوقي¹، جعفر كيقبادى^{2*}، جواد فرجى³

1- كارشناس ارشد، مهندسي مكانيك، دانشگاه تبريز، تبريز

2– دانشیار، مهندسی مکانیک، دانشگاه تبریز، تبریز

3- دانشجوی دکترا، مهندسی مکانیک، دانشگاه تبریز، تبریز

* تبريز، صندوق پستى 5166614766 keighobadi@tabrizu.ac.ir

چکیدہ	اطلاعات مقاله
در سالهای اخیر برای کاهش هزینه در موقعیتیایی در استفادههای غیرنظامی و رباتیک، حسگر اینرسی کمهزینه بهخصوص انواع سیستم میکرو الکترومکانیکی (MEMS) تولیدشدهاند. خطا موقعیتیایی سیستم ناوبری اینرسی که شامل حسگر اینرسی کمهزینه است به دلیل قطعیت نداشتن قابلتوجه ناشی از نویز، بایاس و دریفت حسگرهای MEMS در مدتزمان کوتاه افزایش مییابند؛ بنابراین ترکیب با سیستم کمکی	مقاله پژوهشی کامل دریافت: 14 اسفند 1395 پذیرش: 24 اردیبهشت 1396 ارائه در سایت: 25 خرداد 1396
مانند سیستم موقعیتیایی جهانی جهت کاهش خطاها از طریق الگوریتم تخمین یکپارچهسازی انجامشده است. در این مقاله هدف توسعه یک الگوریتم تخمین گر جدید برای ادغام مجموعه زوایای سمت و تراز یک سیستم مرجع (AHRS) با سیستم موقعیتیابی جهانی ، است. فیلتر کالمن معمولاً برای سیستمهای خطی و نسخه توسعهیافته آن برای سیستم غیرخطی استفاده میشود. بهطورکلی، زمانی که سیستم دارای رفتار غیرخطی باشد تخمین گر فیلتر کالمن با مشکل مواجه میشود. برای غلبه بر این مشکل تخمین گر پیش بین در این مقاله در نظر گرفته میشود.	<i>کلید واژگان:</i> تخمین مشاهدهگر دوگان
فرایند طراحی تخمینگر پیش,بین (MPO) بر مبنای دوگان بین مسائل کنترل و تخمین در سیستیمهای خطی ارائهشده است. برای دستیابی به عملکرد بهتر برای روش ارائهشده، با فیلتر کالمن توسعهیافته شده در آزمایشهای عملی AHRS/GPS بر روی خودرو و وسیله نقلیه هوایی مقایسه شده است. نتایج آزمایش MPO طراحیشده در تمام آزمایشها نشاندهنده برتری قابلتوجهی در مقایسه با فیلتر کالمن توسعهیافته است.	عدم قطعیت زوایای سمت و تراز

Design and implementation of AHRS by using Kautz function and predictive estimator with Euler's dynamic

Hamid Vosoughi¹, Jafar Keighobadi¹, Javad Faraji^{1*}

1- Faculty of Mechanical Engineering, University of Tabriz, Tabriz, Iran. * P.O.B. 5166614766 Tabriz, Iran, keighobadi@tabrizu.ac.ir

ARTICLE INFORMATION	Abstract
Original Research Paper Received 04 March 2017 Accepted 14 May 2017 Available Online 15 June 2017	In recent years, to reduce positioning cost for civil and robotic applications, low-cost inertial sensors, especially Micro Electro Mechanical System (MEMS) types have been produced. Positioning Error of an inertial navigation system comprising low-cost inertial sensors increases due to significant uncertainty of noises, bias and drift of MEMS sensors in short times. Therefore, combination with an
Keywords: Estimation Observer Duality Uncertainty Attitude and Heading of Reference System	auxiliary system such as the Global Positioning System (GPS) is proposed in order to reduce the errors through integration estimator algorithms. This paper aims to develop a new estimation algorithm for integrated attitude and heading reference system (AHRS) with GPS. Kalman Filter is commonly used for linear systems and its extended version has been used for nonlinear system. Generally, the Kalman type estimators fall into trouble when the system exhibits nonlinear behavior and to overcome these issues, the predictive estimator is considered in the paper. Design process of Model Predictive Observer (MPO) is proposed based on the duality between the problems of control and estimation in linear systems. To assess the performance of the proposed method compared with the extended Kalman filter, practical tests of AHRS/GPS have been done on car and flight vehicles. The test results of the designed MPO during all tests show the significant superiority in comparison to the extended Kalman filter.
ا بدیا ہے۔	11 C 1 E 1 I I I

1- مقدمه

بهدستآمده از حسگرها عکسالعمل نشان دهند. درگذشته نبود مرجع مناسب با دقت بالا جهت اندازه گیری زمان برای تعیین طول جغرافیایی یکی از موانع ناوبری دقیق در دریا بود. معمولاً عرض جغرافیایی توسط اجسام نجومی به شرط رؤیت قابل تعیین است. در قرن 18 ستارهشناس سلطنتی بریتانیایی مطالعاتی در مورد رفع مشکل تعیین طول جغرافیایی انجام داد.

واژه ناوبری به معنای تعیین موقعیت یک هدف نسبت به چارچوب مرجع با استفاده از تحلیل و تفسیر داده حسگرهاست. ناوبری یک مهارت و هنر باستانی بوده که امروزه به علم پیچیدهای تبدیل شده است. عملگرهای کنترلی سامانههای ناوبری طوری طراحی شدهاند که در مقابل اطلاعات

Please cite this article using: H. Vosoughi, J. Keighobadi, J. Faraji, Design and implementation of AHRS by using Kautz function and predictive estimator with Euler's dynamic, Modares Mechanical Engineering,

Vol. 17, No. 6, pp. 221-232, 2017 (in Persian)

برای ارجاع به این مقاله از عبارت ذیل استفاده نمایید:

درنهایت هریسون با ابداع یک کرونومتر دقیق توانست این مشکل را حل کند [1]. با کشف اثر ژیروسکوپی توسط فوکالت و همچنین توسعههایی که در زمینه ساخت ژیروسکوپ انجام، ابزاری برای اندازه گیری حرکت دورانی ایجاد شد. در این ابزار از پدیده ثابت بودن محور دورانی دیسک دوار در فضا استفاده می شد [1]. در سال های اخیر فناوری های متفاوتی برای موقعیتیابی استفاده شدهاند که روشهای استفادهشده در آنها را میتوان به دو دسته کلی موقعیتیابی نسبی و موقعیتیابی مطلق تقسیمبندی کرد. تعیین موقعیت با انتگرالگیری از دادههای خروجی چند حسگر و با دانستن مجموعهای از اطلاعات اولیه موقعیت، سرعت و جهت حرکت را روش موقعیتیابی نسبی گویند [1]. هسته سامانههای ناوبری متشکل از مجموعهای از چند حسگر است که با رایانهای ادغام شدهاند که این رایانه می تواند اطلاعات ناوبری را با دقت و پایداری نسبی لازم محاسبه کند. خروجی این سامانه متغیرهای حالت ناوبری شامل اطلاعات موقعیت، سرعت و وضعیت (زوایای سمت و تراز) است. حسگرهای رایجی که در این سامانهها میتوان از آنها استفاده کرد، مجموعهای از کمیتهای دینامیکی مانند سرعت، شتاب و سرعت زاویه ای را اندازه گیری می کنند و عبارت از مسافتسنج، شتابسنج، ژیروسکوپ، قطبنما، ارتفاعسنج و غیره است. حسگرهای اینرسی که همان شتابسنجها و ژیروسکوپهای اینرسی است، شتاب (تغییرات سرعت در یک بازه زمانی) و نرخ زاویهای (تغییرات زوایای دورانی در یک بازه زمانی) را اندازهگیری میکنند. به مجموعه حسگرهای اینرسی یعنی واحد اندازهگیری اينرسي^۱ و رايانه، سامانه ناوبري اينرسي گفته ميشود. موقعيت در روش موقعیتیابی مطلق بر مبنای اندازه گیری فاصله مکان مورد نظر از چند مکان مشخص، خواه طبيعي و يا مصنوعي تعيين مي شود. رادارها، سامانه هاي اندازه گیری لیزری، سامانه های فراصوتی، سامانه موقعیتیاب جهانی^۲ از سیستمهای متداول استفادهشده در این روش هستند.

خطاهای بلندمدت در دادههای سامانه ناوبری اینرسی را میتوان با استفاده از سیستمهای دیگری که اطلاعات ناوبری مستقلی مانند موقعیت را به دست میدهند، کاهش داد. این کار را در یک سامانه ناوبری مرکب که قادر به ترکیب بهینه دادههای منبع مستقل با دادههای سامانه ناوبری اصلی است، میتوان انجام داد. در حالت کلی سامانه ناوبری اینرسی که شامل واحد اندازه گیری اینرسی است را بهطور بهینه می توان با یک سامانه ناوبری کمکی تركيب كرد تا دقت اطلاعات ناوبرى شامل موقعيت، سرعت و وضعيت را بهبود بخشید. ترکیب سامانه ناوبری اینرسی با سامانه ناوبری کمکی مانند سامانه موقعیتیاب جهانی نه تنها قابلیت اطمینان سامانههای ناوبری را افزایش میدهد، دقت دادههای ناوبری را نیز بهبود میبخشد. ترکیب دادههای سامانه ناوبری اینرسی (GPS) و سامانه موقعیتیاب جهانی به وسیله الگوریتم تخمین گر مناسب انجام می گیرد. هنگام ترکیب با الگوریتم رایانهای تخمین گر، خطای حسگرهای سامانه ناوبری اصلی و سامانه ناوبری کمکی تخمین زده می شوند تا خطای ناوبری سامانه مرکب را کاهش دهد. در نتیجه سامانه ناوبری مرکب عملکرد بهتری نسبت به هر سامانه که به تنهایی عمل میکند خواهد داشت، حتی هنگامیکه دادههای هر کدام از سامانهها به دلایلی قابل قبول نبوده و یا حتی در دسترس نباشد. اگرچه حسگرهای اینرسی از نوع میکرو الکترومکانیکی دارای مزایای بسیاری است، اما اندازه گیری آن ها تحت تأثیر خطاهای مختلفی است که ساختار آن ها با خطاهای حسگرهای اینرسی از نوع مکانیکی متفاوت است. این نوع خطاها که

ناوبری اینرسی یک بخش بسیار مهم از سیستمهای دارای دینامیک پیچیده و غیرخطی است که تخمین حالتهای آن، هسته مرکزی توسعه سامانههای ناوبری ترکیبی اینرسی- جهانی را تشکیل میدهد [3]. راهحل واحدی در زمينه تخمين حالت سيستمهاي غيرخطي وجود ندارد كه بتوان نتيجه كاملأ متمایز و بهتری نسبت به روشهای دیگر بهدست آورد [4]. تخمینگر كالمن"، تخمين گر كالمن توسعه يافته أ، تخمين گر كالمن براساس نمونهبرداری⁴ و تخمین گر ذرهای^ع ازجمله روشهای تخمین است [5-8]. تخمین گرهایی که از ترکیب روشهایی مانند مدلسازی فازی و شبکههای عصبی در ساختار خود استفاده میکنند نیز برای تخمین استفاده میشوند [10,9]. در دهه 1970 که تخمین گر کالمن در صنایع هوا و فضا در برنامه فضایی آپولو 11 استفاده شد [11]. جهت ترکیب بهینه دو سامانه ناوبری اینرسی و سامانه موقعیتیاب جهانی به شکل آنلاین استفاده از تخمین گر كالمن و مشتقات آن (از نوع توسعه یافته آن برای سامانه های غیر خطی) رایج است [13,12]. این تخمین گر بر مبنای خطی سازی معادلات دینامیکی و معادلات اندازه گیری بهوسیله بسط تیلور عمل می کند [5]. تخمین گرهای نوع كالمن فقط تحت شرایطی میتوانند پاسخ قابل پذیرشی دهند كه در آن مدل دینامیکی حالت خاص و از پیش تعیین شده و اطلاعات ورودی با مدل دینامیک سیستم سازگاری داشته باشند [13,12]. این در حالی است که تعیین و تنظیم مدل تصادفی مشخص برای هر کدام از حسگرهای اینرسی میکرو الکترومکانیکی بهطوریکه مناسب هر شرایط محیطی بوده و رفتار درازمدت خطای این حسگرها را نیز منعکس کند بسیار دشوار است [14,6]. فنگ و همکارش برای بهبود عملکرد تخمین گر کالمن توسعهیافته با طراحی تخمین گر پیشبین^۷ که برای نخستین بار توسط گرسیدیس معرفی شده بود [15]، خطای مدلسازی ناشی از بایاس شتابسنجها را در سامانه مرکب اینرسی-جهانی تخمین زدند [8]. تعدادی از این مشکلات شامل ناتواناییها برای نمایش ظرفیت متغیر فیزیکی به صورت دقیق است. روش مدل مشاهده گر پیشبین^۸ (MPO) برای غلبه بر این مشکل پیشنهاد شده که به عنوان یک اپراتور محاسباتی آنلاین برای تخمین و تقریب متغیرهای حالت داده شده استفاده می شود. روش مدل پیش بین یک روش تخمین آنلاین بهینه است که برای مدلهای غیرخطی استفاده می شود. مزیت این روش نسبت به روشهای تخمین شناختهشده دیگر همراهی قیود با دقت بالا در داخل مسئله بهينه است.

هدف اصلی این مقاله ارائه یک روش مدل مشاهده گر پیش بین با استفاده از تابع متعامد کاتز^۹ است. تابع کاتز مقادیر ویژه مختلط و حقیقی سیستم حلقه بسته INS/GPS را باهم وارد محاسبات کرده و این کار سبب افزایش

با گذر زمان افزایش مییابند، بیش از پیش سبب رشد خطای موقعیت در سامانه ناوبری اینرسی میشوند. کاربرد آن در ارتفاع نزدیک زمین به دلیل اغتشاشات خارجی مغناطیسی برخلاف کاربردهای فضایی و یا دریایی سامانه ناوبری با مشکلات بسیاری مواجه میشود؛ بنابراین استفاده از الگوریتم تخمین گری که مناسب سامانه ناوبری ترکیبی باشد اهمیت بسیاری دارد. متغیرهای حالت یک سامانه آن دسته از متغیرهایی است که نمایه کلی از شرایط داخلی سامانه را در هرلحظه از زمان میتوانند به دست دهد [2].

³ Kalman Filter

⁴ Extended Kalman Filter ⁵ Unscented kalman filter

⁶ Particle Filter

⁷ Predictive Filter

⁸ Model Predictive Observe

⁹ Kautz

¹ Inertial Measurement Unit ² Global Positioning System

که بتوان از دادههای حسگرهای اینرسی (شتابسنجها و ژیروسکوپها) به دقت تخمین دادههای موقعیت می شود. واحد اندازه گیری اینرسی 6 درجه عنوان ورودی استفاده کرد [1]. برای بهروزرسانی اطلاعات وضعیت متحرک آزادي به همراه خروجي موقعيتياب جهاني غيرنظامي بهعنوان يعنى بەروزرسانى مؤلفەھاى ماتريس كسينوسى سمت مىتوان از سە روش اندازه گیری های خام برای INS/GPS در نظر گرفته شدهاند. دریافت کننده بهروزرسانی ماتریس کسینوسی سمت، زوایای اویلر و کواترنیون استفاده کرد. موقعیتیاب جهانی (GPS) غیرنظامی دادههای سرعت و موقعیت را با فرکانس در این مقاله از دینامیک اویلر برای بهروزرسانی استفاده شده است. تبدیل از یک دستگاه مختصات به دستگاه مختصات دیگر را می توان با سه دوران پیدرپی حول محورهای مختلف نمایش داد. نمایش زوایای اویلر یکی از سادهترین روشها از نظر مفهوم فیزیکی برای بیان این تبدیل است. برای تبديل از دستگاه مختصات a به دستگاه مختصات b مىتوان به صورت سه مرحلهای عمل کرد. در مرحله اول یک دوران حول محور z دستگاه مختصات بهاندازه زاویه ψ صورت می گیرد (ماتریس c_1 در رابطه (1)). مرحله دوم یک aدوران حول محور y جدید به اندازه زاویه heta انجام می گیرد (ماتریس C_2 در φ رابطه (1)) و در مرحله سوم یک دوران حول محور x جدید به اندازه زاویه صورت می گیرد (ماتریس C_3 در رابطه (1))؛ به طوری که زوایای φ ، θ و ψ به ترتيب سه مؤلفه زوايای اويلر يعنی رول و پيچ (زوايای تراز) و ياو (زاويه سمت) هستند. هركدام از این سه دوران را از نظر ریاضی میتوان با سه ماتریس کسینوسی سمت به صورت رابطه (1) نشان داد. $\sin \psi = 0$ $-\sin\psi$ cos ψ 0

 $C_3 = \begin{bmatrix} 0 & \cos \varphi \end{bmatrix}$ $\sin \varphi$ $\begin{bmatrix} 0 & -\sin\varphi & \cos\varphi \end{bmatrix}$ (1)تبدیل از دستگاه مختصات a به دستگاه مختصات b را به شکل ضرب این سه دوران مجزا به شكل رابطه (2) مي توان نشان داد. $C_a^b = C_3 C_2 C_1$ (2)به به به ماتریس تبدیل از دستگاه مختصات b به دستگاه مختصات b. نيز به شكل ترانهاده رابطه (2)، C_b^a و به صورت رابطه (3) بيان مى شود a $C_h^a = (C_a^b)^{\mathrm{T}} = C_1^{\mathrm{T}} C_2^{\mathrm{T}} C_3^{\mathrm{T}}$ $\Gamma c \theta c \psi - c \phi s \psi + s \phi s \theta c \psi$ $s\varphi s\psi + c\varphi s\theta c\psi$ cθsψ $c\varphi c\psi + s\varphi s\theta s\psi$ $-s\varphi c\psi + c\varphi s\theta s\psi$ $-s\theta$ sφcθ *cφcθ* (3)در رابطه (3)، c نشاندهنده کوسینوس و s بیانگر سینوس است. با مرتب کردن رابطه (3) و بیان آن به شکل اسکالر میتوان نرخ تغییرات زوایای اویلر نسبت به زمان را به صورت رابطه (4) بیان کرد. $\dot{\varphi} = (\omega_v \sin \varphi + \omega_z \cos \varphi) \tan \theta + \omega_x$

 $\dot{\theta} = \omega_v \cos \varphi - \omega_z \sin \varphi$ $\dot{\psi} = (\omega_y \sin \varphi + \omega_z \cos \varphi) \sec \theta$ (4)از رابطه (4) می توان برای به روزرسانی زوایای اویلر نسبت به دستگاه مختصات مرجع خاصی استفاده کرد. هر چند استفاده از زوایای اویلر برای بیان تبدیلات هنگامی که $\theta = n\pi(n = 0, \pm 1, ...)$ میشود به دلیل منطبق شدن محورهای دوران اول و سوم بر یکدیگر دچار مشکل خواهند شد.

3- روش كاليبراسيون آفلاين و آنلاين مغناطيسسنج سه محوره

یکی از بخشهای اصلی یک سیستم تخمین زوایای سمت و تراز[†] (AHRS)، حسگرهای مغناطیسی سه گانه عمود بر هم^۵ (TAM) است. مؤلفه های بردار میدان مغناطیسی زمین با استفاده از این حسگرها در مجاورت آن اندازه گیری میشود. میدانهای اغتشاش مغناطیسی بردار میدان زمین را تحت تأثیر قرار

حمید وثوقی و همکا*ر*ان

cosψ

L 0 [cos θ 0

 $\lim_{\tau \to 0} \theta = 0$

0 1 $\frac{0}{-\sin\theta}$

0

 $\cos\theta$

 $C_1 =$

 $C_{2} =$

1 Hz بهروزرسانی میکند. سرعت بهروزرسانی این نوع موقعیتیاب جهانی در مقایسه با واحد اندازهگیری اینرسی بسیار کوچک است. در مجموعه INS/GPS بردار متغیر سیستم شامل اجزای عرض و طول جغرافیایی، ارتفاع از سطح دریا، سرعت در دستگاههای محلی شمال- شرق- پایین^۱ (NED) و زوایای سمت و تراز است. آن سوی دیگر سیستم INS/GPS دادههای مغناطیسسنج سه محوره در سیستم موقعیتیابی جهانی استفاده میشود. INS/GPS سیستم خطای ناشی از دریافت، سیستم در راستای شمال را تصحيح ميكند. حسگرهاي مغناطيسسنج تحت تأثير اغتشاشات مغناطيسي نرم و سخت کره زمین قرار می گیرند. اغتشاشات مغناطیسی توسط میدان های منابع مغناطیسی تولید می شوند که سبب انحراف بردارهای میدان مغناطیسی زمین میشوند. برای غلبه بر این مشکل کالیبراسیون مغناطیس سنج سه محوره باید در نظر گرفته شود. عملکرد تخمین روش مدل مشاهدهگر پیشبین به وسیلههای تست هوایی و زمینی مورد ارزیابی قرارگرفتهاند. از حسگرهای اینرسی میکرو الکترومکانیکی کمهزینه واحد اندازه گیری اینرسی ADIS16407 به همراه یک سیستم موقعیتیاب جهانی برای تولید دادههای اینرسی و اندازه گیری در طول زمان دادهبرداری استفاده شده است. علاوهبر این از یک سیستم INS/GPS ویتانز⁷ برای تولید دادههای دقیق سرعت و موقعیت استفاده شده است؛ بنابراین در طول تست از جفت سیستمهای INS/GPS ویتانز و واحد اندازه گیری اینرسی ADIS16407 استفاده می شود. این تستها در مسیرهای کوهستانی با مانورهای متفاوت به همراه تغییرات قابلتوجه در زاویه سمت و سرعتهای بالا برای ایجاد و تولید داده گسترده انجامگرفته شده است. در این مسیر با عدم قطعیتهای مهم مربوطه در ارتباط با تغییرات بزرگ در ارتفاع، زاویه سمت و محدوده وسیع از مانور دینامیکی در سیستم واحد اندازهگیری اینرسی ADIS16407 تحت تأثیر قرار گرفته شدهاند، همچنین از فیلتر کالمن توسعهیافته به عنوان یک روش ناوبری شناخته شده برای مقایسه روش مدل مشاهده گر پیش بین استفاده می شود. در ادامه دینامیک استراپ دان^۳ زوایای سمت و تراز، سپس خاصیت دوگان میان مسائل کنترل و تخمین از یک سیستم خطی، و بعد روش پیشنهادی مدل مشاهده گر پیشبین و در بخش آخر نتایج تستهای زمینی و هوایی به همراه جزییات ارائه میشود. 2- دینامیک زوایای اویلر

ناوبری اینرسی بر مبنای دانستن مقادیر اولیه موقعیت، سرعت، وضعیت حرکت و اندازه گیری هایی شامل شتاب خطی و سرعت زاویه ای استوار است. حسگرهای اینرسی در سامانههای ناوبری اینرسی تحلیلی بهطور صلب به جسم متصل میشوند. معادلات ناوبری به شکل مدل فضای حالت پیوسته بیان می شوند. ابتدا معادلات در مختصات زمینی ارائه، سپس معادلات ناوبری به گونهای نوشته می شوند که در آن بردار سرعت در مختصات محلی (شمال-شرق- پایین) بوده و بردار موقعیت در مختصات زمینی است. سپس با اعمال ماتریس دوران بین مختصات محلی و بدنه، معادلات به شکلی نوشته می شوند

⁴ Attitude-Heading Reference System

⁵ Three-Axial Magnetometer

¹ North-East-West

² Vitans 3 Strapdown

داده و دقت تعیین زوایای دوران و درنتیجه ناوبری را کاهش میدهند. با توجه به این مشکلات در تعیین بردارهای مغناطیسی توسط حسگرهای مغناطیسی می توان این بردارها را با پارامترهای کالیبراسیون که شامل بردار خطا و ماتریس تبدیل است، کالیبره کرد. حسگرهای مغناطیسی سه گانه عمود بر هم (TAM) با اغتشاشات مغناطیسی بزرگ نرم و سخت تحت تأثیر در مجاورت زمین قرار می گیرند. اغتشاشات نرم به دلیل مجاورت حسگرهای مغناطیسی با قطعات فولادی، ساختمانهای فلزی و غیره تولید و موجب انحراف راستای بردار میدان مغناطیسی زمین میشوند. در حالی که اغتشاشات سخت، میدانهای مغناطیسی محلی هستند که بر حسگرهای مغناطیسی تأثیر میگذارند و موجب تغییر شدت میدان اندازهگیری شده در حسگرهای مغناطیسی میشوند. این اغتشاشات که به دلیل میدانهای خارجی غیر از میدان مغناطیسی زمین هستند، موجب انحراف بردار میدان مغناطیسی اندازه گیری شده می گردند. بنابراین لازم است این میدان های مزاحم در سیستم مغناطیسی جبران شوند که این نکته ضرورت کالیبراسیون حسگرهای مغناطیسی سهگانه عمود بر هم را برای برآورده شدن اهداف ناوبری نشان میدهد. روشهای ارائهشده برای کالیبراسیون مشتمل بر سه روش كاليبراسيون هارموني٬، كاليبراسيون با سيستم موقعيتيابي جهاني و كاليبراسيون با مدل ميدان مغناطيسي است. روش كاليبراسيون هارموني به صورت آفلاین انجام می گیرد. روش کالیبراسیون با سیستم موقعیتیابی جهانی هم به صورت آفلاین و هم آنلاین انجام می شود.

كاليبراسيون آنلاين يس از شروع حركت سيستم انجام مي گيرد. شرايط محیطی و میدان های مغناطیسی بدنه به ویژه موتور در حسگرهای مغناطیسی سه گانه عمود بر هم متصل به وسیله نقلیه موجب ایجاد اغتشاشات و تغییرات در پارامترهای کالیبراسیون تعیینشده به صورت آفلاین میشود؛ بنابراین ضروری است که در حین حرکت این حسگرهای با استفاده از الگوریتمهای آنلاین از نوع مستقل از سمت ۲ یا وابسته به سمت ۳ کالیبره گردند. با توجه به این که در کالیبراسیون آفلاین محدودیتی در جمع آوری دادههای ورودی-خروجی از سیستم و مدت زمان آن وجود ندارد، تکینشدن معکوس مربع ماتریس رگرسور^۴ دادهها در الگوریتم تخمین مشکل جدی محسوب نمی شود، ولى سيگنال هاى ورودى در تخمين آنلاين اغتشاشات مغناطيسى به سيستم TAM متأثر از مانورهای وسیله نقلیه بوده و در حین حرکت تولید میشوند؛ بنابراین برای در دست داشتن سیگنالهایی که موجب تولید ماتریس سیگنال (رگرسور) از مرتبه حداقل مرتبه کافی برای تخمین همه پارامترهای هدف شود تضمینی وجود ندارد و در اغلب اوقات استفاده از این ماتریس منجر به بروز مشکلات تکینی در الگوریتم تخمین می شود. پروسه کالیبراسیون به دو شكل مستقل از سمت و وابسته به سمت قابل انجام است. در كاليبراسيون مستقل از سمت نیازی به زوایای تراز (رول، پیچ و سمت از شمال) سامانه وجود ندارد، ولى در كاليبراسيون وابسته به سمت در دست داشتن اندازه زوایای تراز از یک سیستم مانند AHRS ضروری است. در ادامه روشهای مختلف كاليبراسيون أنلاين و أفلاين مستقل و يا وابسته به سمت ارائه می شود. هنگامی که سامانه TAM در وضعیت تراز و زوایای رول و پیچ در حد صفر است زاویه سمت از شمال از رابطه (5) بهدست میآید.

$$\psi = -\tan^{-1}\left(\frac{M_y^h}{M_x^h}\right) \tag{5}$$

در آن، ψ زاویه سمت از شمال مغناطیسی، M_x^h و M_y^h مؤلفههای میدان مغناطیسی در صفحه تراز افقی هستند. در صورت تراز نبودن سامانه از طریق زوایای رول و پیچ بهدستآمده از یک دستگاه کمکی مانند بخش اینرسی سیستم AHRS، مؤلفههای میدان مغناطیسی M_x^h و M_y^h در صفحه افقی از رابطه (6) محاسبه می شوند.

$$\begin{bmatrix} M_x^h \\ M_y^h \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \cos\theta & \sin\theta\sin\varphi & \cos\varphi\sin\theta \\ 0 & \cos\varphi & -\sin\varphi \end{bmatrix} \begin{bmatrix} M_x^b \\ M_y^b \\ M_z^b \end{bmatrix}$$
(6)

در آن $\left[M_{x}^{b} - M_{y}^{b} - M_{z}^{b}
ight]$ بردار میدان مغناطیسی زمین در دستگاه بدنه، زاويه رول و heta زاويه پيچ و الگوريتم كامل به دست آوردن زاويـه سـمت از arphiشمال مغناطیسی به صورت رابطه (7) است.

$$\psi = \begin{cases} 90 & M_x^h = 0, M_y^h < 0\\ 270 & M_x^h = 0, M_y^h > 0\\ 180 - \tan^{-1} \left(\frac{M_y^h}{M_x^h}\right) \times \frac{180}{\pi} & M_x^h < 0\\ -\tan^{-1} \left(\frac{M_y^h}{M_x^h}\right) \times \frac{180}{\pi} & M_x^h > 0, M_y^h < 0\\ 360 - \tan^{-1} \left(\frac{M_y^h}{M_x^h}\right) \times \frac{180}{\pi} & M_x^h > 0, M_y^h > 0 \end{cases}$$
(7)

دلیل استفاده از رابطه (7) بهجای رابطه (5) از آن جهت است که مجموعه روابط (7) زاویه سمت از شمال را در بازه 0 تا 360 درجـه محاسـبه می کنند. این روش کالیبراسیون با استفاده از اندازه مشخص و معلوم زاویـه سمت از شمال مرجع صورت می پذیرد. یک شکل استاندارد از خطای زاویه سمت از شمال را می توان به عنوان مدل کالیبراسیون به صورت رابطه (8) در نظر گرفت. در این مدل کالیبراسیون از خطای زاویه سمت از شمال بهجای خطای اندازه گیری میدان مغناطیسی به صورت رابطه (8) استفاده می شود.

 $\delta \psi = A + B \sin(\hat{\psi}) + C \cos(\hat{\psi}) + D \sin(2\hat{\psi}) + E \cos(2\hat{\psi})$ (8)رابطه (8) سری فوریه کوتاه شده و در واقع ضرایب فوریه برای در نظر گرفتن تأثیر خطاهای نرم و سخت مغناطیسی است. $\widehat{\Psi}$ زاویه سمت از شمال بهدستآمده از اندازه گیریهای حسگر TAM بهدستآمده از رابطه (7) است. همچنين $\delta \psi$ بهصورت رابطه (9) محاسبه می شود.

$$\delta \psi = \psi_{ref} - \hat{\psi}$$
 (9)
 زاویه سمت از شمال بهدست آمده از سیستم مرجع است. در این مقاله ψ_{ref}
 زاویه سمت از شمال بهدست آمده از سیستم مرجع است. در این مقاله ψ_{GPS}
 مقادیر این پارامترها به کمک پروسه کالیبراسیون تحت عنوان هامونی انجام
 می شود. این پروسه شامل تراز کردن و چرخاندن سامانه حامل TAM برای
 قرار گرفتن در تعداد زیادی زاویه سمت از شمال مختلف و مشخص است. در
 زاویه معلوم *k*-ام، خطای سمت از شمال $\delta \psi_k$ محاسبه شده و در دستگاه
 روابط (10) استفاده می شود. ضرایب *A* تا *H* به کارگیری الگوریتم حداقل
 مربعات محاسبه خواهند شد.

$$\begin{bmatrix} \delta\psi_1\\ \delta\psi_2\\ \vdots\\ \delta\psi_N \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & \sin\hat{\psi}_1 & \cos\hat{\psi}_1 & \sin2\hat{\psi}_1 & \cos2\hat{\psi}_1\\ 1 & \sin\hat{\psi}_2 & \cos\hat{\psi}_2 & \sin2\hat{\psi}_2 & \cos2\hat{\psi}_2\\ \vdots & \vdots & \vdots & \vdots\\ 1 & \sin\hat{\psi}_N & \cos\hat{\psi}_N & \sin2\hat{\psi}_N & \cos2\hat{\psi}_N \end{bmatrix} \begin{bmatrix} A\\ B\\ C\\ D\\ E \end{bmatrix}$$
(10)

(11) تخمین گر حداقل مربعات را می توان به شکل مدل رگرسیون رابطه (11)
رای تخمین بردار پارامترهای کالیبراسیون در نظر گرفت.
$$y(t) = \Phi^{\mathrm{T}}(t) \cdot x$$

در آن
$$x$$
 بردار پارامترهای کالیبراسیون تحت تخمین، Φ ماتریس رگرسیون و x

DOR: 20.1001.1.10275940.1396.17.6.33.3

Swinging Attitude-Independent

Attitude-dependent ⁴ Regression

بردار y تابعی از متغیرهای اندازه گیری شده است (در رابطه (11)، (مردار y تابعی از $[A \ B \ C \ D \ E]^T$ بدار x است). تابع هزینه مورد نظر برای تخمین به صورت رابطه (12) تعریف می شود.

$$J(x,t) = \sum_{i=1}^{t} (y(i) - \Phi^2(t) \cdot x)^2$$
(12)

تخمین پارامترهای نامعلوم x با در نظر گرفتن رابطه (11) و تابع هزینه از رابطه (13) محاسبه میشود.

$$\hat{x}_{t} = \left(H(t)^{\mathrm{T}}H(t)\right)^{-1} H(t)^{\mathrm{T}}Y(t)$$
(13)
(13) (13) (14) و (14) از رابطه (14) به دست میآیند.

 $H(t) = [\Phi(1) \quad \Phi(2) \quad \dots \quad \Phi(t-1) \quad \Phi(t)]^{\mathrm{T}}$ $Y(t) = [y(1) \quad y(2) \quad \dots \quad y(t-1) \quad y(t)]^{\mathrm{T}}$ (14)

از آنجایی که پارامترهای تخمین از t تعداد از دادههای اخیر استفاده می کند، به آن \hat{x}_t اطلاق می شود. با تغییری ابتکاری که در این روش كاليبراسيون انجام مي شود، اعمال آن براي يک سيستم واقعي با توجه به امکانات کمتر برای مرجع شمال واقعی امکان پذیر می شود. به عبارت دیگر بهجای ترازکردن و چرخاندن سامانه حامل حسگر TAM در زوایای مختلف، پروسه کالیبراسیون در یک مسیر تست مشخص با به همراه داشتن وسایل اندازه گیری کمکی انجام خواهد گرفت. در این قسمت زوایای مشخص سمت از شمال مرجع برای کالیبراسیون که به کمک یک دستگاه شمال یاب دقیق قابل دستیابی است، با استفاده از GPS به دست میآید. این فرآیند كاليبراسيون نسبت به دستگاه مختصات تراز محلى NED انجام مىشود. با توجه به این که زوایای دوران رول، پیچ و سمت از شمال نسبت به محورهای دستگاه NED تعريف مىشوند؛ بنابراين زمان صفر بودن اين زوايا لازم است NED محورهای مختصات راست گرد x و x بدنه بر محورهای مختصات NED منطبق شوند. حس گر سه محوره TAM باید طوری قرار داده شود که جهت آن در راستای محور طولی خودرو و محور z آن به طرف عمود بر صفحه xحرکت به سمت پایین باشد. جهت y آن نیز عمود بر صفحه تشکیل شده از محور x و z خواهد بود. پس از به دست آوردن $\delta\psi$ ها و تشکیل دستگاه معادلات، پارامترهای A تا E از طریق روش حداقل مربعات به دست میآیند و زاويه سمت از شمال كاليبره شده ψ_c ، از طريق رابطه (15) به دست ميآيد. $\psi_c = A + B\sin(\hat{\psi}) + C\cos(\hat{\psi}) + D\sin(2\hat{\psi})$

 $+ E\cos(2\hat{\psi}) + \hat{\psi} \tag{15}$

روش کالیبراسیون هارمونی یک روش کالیبراسیون آفلاین بوده و به دلیل نیاز داشتن به زوایای سمت و تراز، روش وابسته به سمت محسوب میشود. اجرا و پیادهسازی فرآیند کالیبراسیون بهصورت آفلاین انجام خواهد گرفت.

4- ترکیب اطلاعات سامانه ناوبری اینرسی میکرو الکترومکانیکی با سامانه موقعیت یاب جهانی

با توجه به ویژگیهای تکمیلکننده سامانه ناوبری اینرسی و سامانه موقعیتیاب جهانی ترکیب اطلاعات این دو سامانه با استفاده از یک الگوریتم تخمین گر غیرخطی یا خطی مناسب شکل می گیرد. روش ترکیب اطلاعات در شکل 1 نشان داده شده است. در این قسمت روابط فرآیند سامانه که همان معادلات ناوبری سامانه ناوبری اینرسی بوده [1] و روابط اندازه گیری سامانه که همان معادلات مشاهدات سامانه موقعیتیاب جهانی بوده و در فضای حالت بیان می شود. برای ترکیب سیستم ناوبری مورد نظر با سیستم کمک-ناوبری GPS از فیلترهای تخمین گر استفاده می شود.

5- دوگان بین کنترل و تخمین

نوعی خطیسازی محلی جهت بررسی سیستم غیرخطـی رابطـه (4) روی آن صورت میگیرد. مـدل غیرخطـی پیوسـته رابطـه (4) بـه همـراه انـدازهگیری گسسته y به صورت کلی رابطه (16) است.

$$\dot{X} = f(X, Z, w, t), \quad w(t) = (0, Q_w) y = h(X, v, t), \quad v(t) = (0, R_v)$$
(16)

در آن $w \ e \ v$ به ترتیب نویز دینامیک و نویز اندازه گیری مستقل از هم با ماتریسهای کوواریانس $Q_w \ g_v$ هستند. t، $X \ e \ Z$ به ترتیب نشاندهنده زمان، بردار حالت و ورودی سیستم در نظر گرفته میشود. در رابطه (16) بردار ورودی، سرعتهای زاویهای رابطه (4) و همچنین بردارهای خروجی همان (p, θ, ψ) است. ماتریسهای غیرخطی $(X, Z, w, t) \ f \ e$ ماتریس حساسیت h(X, v, t) حول نقطه تخمین زمانی $X = X_{k-1}$ به شکل رابطه (17) خطی سازی می شوند.

$$F_{k} = \frac{\partial f}{\partial x}\Big|_{x=\hat{x}_{k-1}}, \qquad H = \frac{\partial h}{\partial x}\Big|_{x=\hat{x}_{k-1}}$$
(17)

بنابراین فرم فضای حالت سیستم خطیسازی شده رابط ۲ (4) به شکل رابطه (18)، (F, G, H, D)، است.

$$\begin{array}{l} X_{i+1} = F_i X_i + G_i Z_i \\ Y_i = H_i X_i + D_i Z_i + v_i \end{array} \quad i \ge 0 \end{array}$$
(18)

 Y_i سیگنالهای ورودی سیستم و X_i متغیرهای حالت سیستم با خروجی Z_i است. D_i در رابطه (18) صفر و از اثرات نویز صرفنظر شده است. اگر ماتریس پایین مثلثی A بهصورت رابطه (19) تعریف شود، مدل فضای حالت رابطه (18) به شکل ساده خطی شده رابطه (20) تبدیل می شود [16].

$$A = \begin{bmatrix} D_0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ H_1 G_0 & D_1 & 0 & 0 & 0 \\ H_2 F_1 G_0 & H_2 G_1 & D_2 & 0 & 0 \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & 0 \\ H_N \varphi(N, 1) G_0 & H_N \varphi(N, 2) G_1 & \dots & H_N G_{N-1} & D_N \end{bmatrix}$$
(19)

y = Az + v

دوگان مدل خطی رابطه (20) به صورت رابطه (21) است [16]. $z^d = -A^*y^d + v^d$ (21)

5-1- دوگان بین کنترل و تخمین

(20)

در الگوریتم فیلتر پیشبین می توان از همارزی دوگان بین مسائل کنترل و تخمین استفاده کرد. از همارزی دوگان بین مسائل کنترل و تخمین می توان به همارزی مسائل احتمال^۲ و قطعیت^۳ اشاره کرد. مسئله احتمال برای مدل خطی رابطه (20) به صورت رابطه (22) است [16]. حل این مسئله به صورت خطی رابطه (22) که ضریب خطی سازی شده برابر با رابطه (23) و حداقل مقدار این مسئله احتمال برابر با $(R_z^{-1} + H^* R_V^{-1} H)$ است.

شكل 1 شماتيك سامانه ناوبرى تركيبى اينرسى– جهانى

¹ time-update

² Stochastic problems

³ Deterministic problems

 R_L ماتریس قطری $N \cdot N$ با قطرهای $0 \le r_w$ به همراه سیگنال نقاط تنظیم $r(k_i)$ برای خروجی y در زمان k_i است. در طراحی کنترل پیش, ین در زمان $r(k_i)$ برای خروجی y در زمان k_i است. در طراحی کنترل پیش, (30) در زمان t_i تابع هزینه (30) یا (32) بدون قید نوشته می شوند. هدف از تابع هزینه (30) پیدا کردن سیگنال بدون قید نوشته می شوند. هدف از تابع می نسبت به مسیرهای آینده نقاط کنترلی از خروجی پیش, ین سیستم Y نسبت به مسیرهای آینده نقاط تنظیم r(s) در حالت حداقل مربعات است. در این افرض می شود سیگنالهای نقاط تنظیم (R_s) ثربا به صورت یک مجموعه از ثوابت در افق بهینه سازی است. مدل فضای حالت پیوسته با زمان به صورت رابطه (33) در نظر گرفته می شود.

$$\begin{cases} \dot{x}(t_i + \tau | t_i) = A_m x(t_i + \tau - 1 | t_i) + B_m \dot{u}(t_i + \tau - 1 | t_i) \\ y(t_i + \tau | t_i) = C_m x(t_i + \tau - 1 | t_i) + D_m \dot{u}(t_i + \tau - 1 | t_i) \end{cases}$$
(33)

زمانی که نقاط تنظیم به صورت سیگنال ثابت باشند، آنگاه مدل تقویتشده سیستم به صورت رابطه (34) خواهد بود [17].

$$\begin{bmatrix} \dot{z}(t_i + \tau | t_i) \\ \dot{e}(t_i + \tau | t_i) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} A_m & 0_m^T \\ C_m & 0_{q \times q} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} z(t_i + \tau | t_i) \\ e(t_i + \tau | t_i) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} B_m \\ 0_{q \times q} \end{bmatrix} \dot{u}(\tau)$$
(34)

 $z(t_i + \tau | t_i) = \cdot e(t_i + \tau | t_i) = y(t_i + \tau | t_i) - r(t_i) \cdot (34)$ در رابطه (34) غر $(t_i + \tau | t_i) = x(t_i + \tau | t_i)$ بردار $\dot{x}(t_i + \tau | t_i)$ ثابت است که مانند رابطه (35) می شود.

$$J = \int_0^{T_P} ((x(t_i + \tau | t_i))^{\mathrm{T}} Q x(t_i + \tau | t_i) + \dot{u}(\tau)^{\mathrm{T}} R \dot{u}(\tau)) d\tau$$

اطلاعات آغازین متغیر حالت $x(t_i)$ شامل خطای $y(t_i) - r(t_i)$ به جای $y(t_i)$ است.

(36)

در تابع هزينه (32) مي توان از مشخصات توابع متعامد استفاده كرد. تابع كاتز از توابع متعامدی است كه نخستين بار توسط كاتز ارائه شد [18]. برای مدل پاسخ ضربه سیستم پیوسته بازمان از شبکه کاتز مانند وینر و لی استفاده شده است [19]. در آن زمان هیچ ابزار محاسباتی برای به دست آوردن راهحل وجود نداشت و فقط راهحلهای آنالیزی در دسترس بود؛ بنابراین شبکههای کاتز را با استفاده از مکانیابی قطبها و صفرهای شبکه از طریق آنالیزهای متعامد به دست آورده بودند [19,18]. سه ساختار اساسی برای شبکههای کاتز وجود دارد که هر کدام از ساختارها درجهای از نزدیکی را پیشنهاد مىدهند. توابع متعامد ديگرى مانند لاگور⁷را مىتوان استفاده كرد [17]. یکی از دلایلی که توابع لاگور خیلی مشهور و محبوب در شناسایی و کنترل سیستم به دلیل سادگی این تابع است. هر چند این سادگی میتواند محدودیتهایی در کاربرد شبکههای لاگور به ویژه در موقعیتهایی که سیستم مورد نظر با قطبهای مختلط داشته باشد. شبکههای کاتز در سیستمهایی که قطبهای مختلط دارند به خوبی بر این مشکل غلبه می کنند. شبکههای کاتز به همراه قطبهای حقیقی P- و یک جفت قطب مختلط .[17] به صورت رابطه (37) نشان داده می شود $-\alpha_1 \pm j\beta_1$ $\min \hat{z} \in L\{y\} \|z - \hat{z}\|^2$ $K_0 = R_x H^* (R_y + H R_y H^*)^{-1}$ (22)
(22)
(23)

$$\kappa_0 = \kappa_z n (n_v + n \kappa_z n)$$
 (23)
برای دوگان مدل خطی رابطه (20) یعنی مدل خطی رابطه (21)، مسئله

احتمال بهصورت رابطه (24) ارائه میشود که حل این مسئله به صورت خطی $\hat{y}^d = K_o^d z^d$ که ضریب خطیسازی شده برابر با رابطه (25) است. حداقل مقدار مسئله احتمال نیز $\hat{y}^d = K_o^d x^d$ است [16].

$$\min \hat{y}^{d} \in L\{z^{d}\} \| \hat{y} - \hat{y}^{d} \|^{2}$$
(24)

$$K_o^d = -R_v^{-1}H(R_z^{-1} + H^*R_v^{-1}H)^{-1}$$
(25)

مسئله قطعیت برای مدل خطی رابطه (20) بهصورت رابطـه (26) ارائـه میشود [16]. حل این مسئله به صورت خطـی $\hat{x} = K_o y$ بـوده کـه ضـریب خطیسازی شده برابر با رابطه (27) است.

$$\min_{z} [z^* R_z^{-1} z + \|y - Hz\|^2 R_v^{-1}]$$
(26)

$$\bar{K_o} = (R_z^{-1} + H^* R_v^{-1} H)^{-1} H^* R_v^{-1}$$
 (27)
که حداقل مقدار مسئله قطعیت $y^* (R_v + H R_z H^*)^{-1}$ است.

برای دوگان مدل خطی (20) یعنی مدل خطی رابطه (21) مسئله قطعیت بهصورت رابطه (28) ارائه میشود [16]. حل این مسئله به صورت خطی $\hat{y}^d = K_0^d z^d$ که ضریب خطیسازیشده معادل با رابطه (29) است. حداقل مقدار مسئله قطعیت $z^{d*}(R_z^{-1} + H^* R_v^{-1} H)^{-1} z^d$ است.

$$\min_{y^{d}} \left[y^{d*} R_{v} y^{d} + \left\| z^{d} + H^{*} y^{d} \right\|_{R_{z}}^{2} \right]$$

$$K_{o}^{d} = -(R_{v} + H R_{z} H^{*})^{-1} H R_{z}$$
(28)
(29)

 K_0 در حل هر دو مسائل (26,22) مورد استفاده قرار گرفته که در هر دو حالت منطبق برهم است. این موضوع به این معنی است که هر چند در مسئله (22) یک مسئله احتمال بررسی می شود، اما می توان فرض کرد همزمان مسئله قطعیت رابطه (28) مورد بررسی قرار می گیرد. به طور مشابه برای مدل خطی (21) می توان یک مسئله قطعیت (28) و احتمال رابطه (24) مورد بررسی قرار می گیرد. به طور مشابه را ایجاد کرد. مسئله را12) یک مسئله تطعیت (28) و احتمال رابطه (24) مورد بررسی قرار می گیرد. به طور مشابه مدن مدل خطی (21) می توان یک مسئله قطعیت (28) و احتمال رابطه (24) را ایجاد کرد. مسئله را12) یک مسئله تخمین متغیرهای حالت برای مدل خطی رابطه (20) و مسئله را29) یک مسئله کنترلی برای پیدا را ایجاد خطی رابطه (20) و مسئله رابطه (21) است. همین طور می توان برای مدل خطی رابطه (21) یک مسئله تعریف کرد. در مدل خطی رابطه (21) یک مسئله کنترلی می فرد در رابطه (20) یک مسئله کنترلی رابطه (20) یک مسئله کنترلی رابطه (20) یک مسئله تعریف کرد. در رابطه (20) یک مسئله کنترلی رابطه (20) یک مسئله کنترلی رابطه (20) یعنی مدل خطی رابطه (21) برای یک مسئله کنترلی رابطه (23) یک مسئله کنترلی رابطه (23) یو برای می می فرد در مشئله می می مدل خطی رابطه (21) یک مسئله کنترلی رابطه (20) یک مسئله کنترلی رابطه (21) برای یک مسئله کنترلی رابطه (23) یو می می مدل خطی رابطه (21) یک مسئله کنترلی رابطه (20) یو می می مدل خطی رابطه (21) یک مسئله کنترلی رابطه (20) یو می می مدل خطی رابطه (21) یک مسئله کنترلی رابطه (20) یو می می مدل خطی رابطه (21) برای یک مسئله کنترلی رابطه (20) یو می می مدل خطی رابطه (21) بی می می می می می مدل خطی رابطه (21) بی می مسئله کنترلی رابطه (20) یو می مد

6- طراحی مشاهده گر پیشبین

$$\begin{aligned} J &= (R_s - Y)^{\mathrm{T}}(R_s - Y) + \Delta U^{\mathrm{T}}\bar{R}\Delta U \\ e (let (15)) \\ (30) \\ e (let (15)) \\ (31) \\$$

است؛ بنابراین تابع هزینه (30) معادل تابع هزینه رابطه (32) خواهد بود [17].

$$I = \sum_{m=1}^{N_p} (r(k_i) - y(k_i + m|k_i))^{\mathrm{T}} (r(k_i) - y(k_i + m|k_i)) + \eta^{\mathrm{T}} R_L \eta$$
(32)

¹ Set-point signal

² set-point

³ Laguerre

طراحی و پیادهسازی سیستم AHRS با دینامیک اویلر و استفاده از تابع کاتز و تخمین گر پیشبین

$$PF + F^{\mathrm{T}}P - PGR^{-1}G^{\mathrm{T}}P + Q = 0$$

$$s = ((F - GR^{-1}G^{\mathrm{T}}P)^{\mathrm{T}})^{-1}QX_{d}$$

$$4icd = b c c c d (x) c ($$

که مجموعه بردارهای ویژه $\lambda_1, \lambda_2, ..., \lambda_n$ است. سپس با انتخاب LQR قطبهای توابع کاتز برای مشخص بودن بردارهای ویژه $\lambda_1, \lambda_2, ..., \lambda_n$ در تئوري حل تخمين پيشبين پيوسته با زمان براي يک افق پيشبين بزرگ به صورت تأثیرگذار و بدون خطا با راهحل LQR مشخص خواهد بود. در عمل چون الگوریتمها به صورت عددی برای یک افق پیشبین بزرگ پایدار نیستند، ناپایداریهای عددی سبب تعدادی خطا می شوند، ولی خطاهای عددی می توانند با استفاده از دادههای وزنی نمایی حذف شوند. روند کار در این مقاله این است که مقادیر ویژه حل LQR معادل مکان قطبهای تابع کاتز به عنوان یک پیش آگاهی در نظر گرفته می شود. شبکه کاتز شامل هر دو قطب حقيقي و مختلط است. اين روند هيچ خطايي بين سيستم LQR و سیستم معادل پیشبین نخواهد داشت. در واقع در حل عددی در [17] نتایج نشان میدهد که راهحلها با استفاده از توابع کاتز خیلی نزدیک به راهحلهای LQR است. در واقع فیلترهای کاتز قطبهای یکسانی از سیستم LQR دارند، اما صفرها از طريق مشخصات متعامد تعيين مي شوند. اين مشخصات تعامد است که همگرایی سیگنالهای مسیر را در سیستم بهینه مورد نظر تضمین میکند. توابع کاتز در سیگنالهای که در طبیعت نوسانی است می توانند تأثیر گذاری بسیار زیادی بر این مدل ها برای حذف اغتشاشات داشته باشند. مزیت استفاده از توابع کاتز نسبت به توابع متعامد دیگر مانند لاگور این است که برای تقریب یک سیگنال به صورت نوسانی ترمهای خیلی کمتری از مشخصات تابع نیاز است. انتخاب صحیح قطبهای توابع کاتز براساس پیشآگاهی از حل LQR مسئله اصلی است. از مزیتهای دیگر استفاده از توابع کاتز میتوان به پیروی قطبهای مختلط در فرمولهای پیچیده از توصیف مدل فضای حالت توابع کاتز (A_k , B_k , C_k) اشاره کرد، گرچه این قطبها مرتب محاسبه می شوند. رابطه (46) را می توان برای توصيف مشتق مسيرهاي كنترلي با استفاده از تابع كاتز نوشت [17].

$$\begin{split} \dot{Z} &= K(\tau)^{\mathrm{T}} \eta = B_k^{\mathrm{T}} (e^{A_k \tau})^{\mathrm{T}} C_k^{\mathrm{T}} \eta \qquad (46) \\ \tau \text{ indicession of a constraint of a constrai$$

$$X((t_{i} + \tau | t_{i}) = e^{F\tau}X(t_{i}) + \int_{0}^{\tau} e^{F(\tau - \gamma)}GZ(\gamma)d\gamma$$
$$= e^{F\tau}X(t_{i}) + \int_{0}^{\tau} e^{F(\tau - \gamma)}GB_{k}^{\mathrm{T}}(e^{A_{k}\gamma})^{\mathrm{T}}d\gamma C_{k}^{\mathrm{T}}\eta$$
(47)
$$e_{\ell}(\mathrm{id}_{k}) + \int_{0}^{\tau} e^{F(\tau - \gamma)}GB_{k}^{\mathrm{T}}(e^{A_{k}\gamma}) + \int_{0}^{\tau$$

 $\phi(\tau)^{\mathrm{T}} = \int_{0}^{\tau} e^{F(\tau-\gamma)} G B_{k}^{\mathrm{T}} (e^{A_{k}\gamma})^{\mathrm{T}} d\gamma C_{k}^{\mathrm{T}}$ (48)

ماتریس ${}^{
m T}(au)$ را با استفاده از روابط جبری (50,49) به صورت زیر میتوان محاسبه کرد [17].

$$F\widehat{\phi}(\tau)^{\mathrm{T}} - \widehat{\phi}(\tau)^{\mathrm{T}}A_{k}^{\mathrm{T}} = -GB_{k}^{\mathrm{T}}(e^{A_{k}\tau})^{\mathrm{T}} + e^{F\tau}GB_{k}^{\mathrm{T}}$$
(49)

$$K_{1}(s) = \frac{\sqrt{2p_{1}}}{s + p_{1}}$$

$$K_{2}(s) = \sqrt{2\alpha_{1}} \frac{s + \gamma_{1}}{(s + \alpha_{1} + j\beta_{1})(s + \alpha_{1} - j\beta_{1})} \frac{(s - p_{1})}{(s + p_{1})}$$

$$K_{3}(s) = \sqrt{2\alpha_{1}} \frac{s - \gamma_{1}}{(s + \alpha_{1} + j\beta_{1})(s + \alpha_{1} - j\beta_{1})} \frac{(s - p_{1})}{(s + p_{1})}$$

$$(37)$$

$$AcL \ \overline{ac}_{1,2}, y = 1 \text{ (if the action of the set of the$$

$$c_{1} = \int_{0}^{\infty} k_{1}(t)h(t)dt$$

$$c_{2} = \int_{0}^{\infty} k_{2}(t)h(t)dt$$

$$\vdots = \vdots$$

$$c_{i} = \int_{0}^{\infty} k_{i}(t)h(t)dt$$
(39)

$$\int_{0}^{\infty} (h(t) - \sum_{i=1}^{N} c_{i}k_{i}(t))^{2} dt = \sum_{i=N+1}^{\infty} c_{i}^{2}$$

$$d = \sum_{i=N+1}^{N} c_{i}^{2} + \sum_{i=1}^{N} c$$

برای یک تابع انتقال داده شده اگر N معادل مرتبه مدل باشد، انگاه خطای مربع انتگرال رابطه (40) میتواند صفر و مجموعه قطبها در فیلترهای کاتز معادل با قطبهای سیستم باشد. به این معنی که مدل کاتز در تئوری با انتخاب صحیح قطبهای فیلتر کاتز میتواند هویت سیستم تحت نظر را ایجاد کند [17]. اگر F(t) را بردار حالت برای توابع کاتز در نظر بگیریم آنگاه مدل فضای حالت توابع کاتز به صورت رابطه (41) توضیح داده میشود.

$$\dot{F}(t) = A_k F(t) + B_k \delta(t)$$

$$K(t) = C_k F(t)$$
(41)

فرض می شود که مقادیر اولیه تابع ضربه و بردار حالت صفر است. ماتریسهای A_k B_k A_k و A_c محل قطبهای شبکه کاتز را تعیین می کنند. هر چند تحقق انتخاب شده مانند ماتریس سیستم A_k ماتریس پایین مثلثی که در کاربردهای توابع کاتز برای طراحی مدل مشاهده گر پیش بین دارای اهمیت است. شبکه کاتز تعمیم یافته شبکه لاگور به حساب می آیند. به عبارت دیگر جفت قطبهای حقیقی و مختلط در حوزه لاپلاس مجاز به استفاده است. توابع کاتز در محلهای قطبها انعطاف پذیری بیشتری دارند. این ناعطاف پذیری را در موقعیت قطبهای حلقه بسته دلخواه و مطلوب که دقیقاً شناخته شده برای یک تابع هزینه مشخص توسط ماتریسهای R و Q است، به کار گرفته می شود. برای به دست آوردن قطبهای حلقه بسته تابع کاتز از حل LQR برای سیستم (18) استفاده می شود. چنان چه برای ردیابی سیگنال مطلوب از روش LQR استفاده شود، فرم کلی تابع هزینه به همراه متغیر حالت مطلوب از روش LQR استفاده شود، فرم کلی تابع هزینه به همراه متغیر

$$J = \int_{0}^{\infty} ((X - X_d)^{\mathrm{T}}Q(X - X_d) + Z^{\mathrm{T}}RZ)dt$$
(42)
در چنین حالتی سیگنال کنترلی فرم کاملتری نسبت به حالت رگولاسیون
داشته و برابر ارابطه (43) است.

$$Z = -R^{-1}G^{\mathrm{T}}PX - R^{-1}G^{\mathrm{T}}s$$
(43)

ماتریس P و بردار s در آن از معادله ریکاتی رابطه (44) تعیین میشوند.

(50)

مراحل طراحی ماتریس (au) با جزئیات کامل در [17] توضیح داده شده است. با جای گذاری رابطه (47) در رابطه (36)، تابع هزینه به شکل رابطه (51) تبدیل می شود.

$$J = \int_{0}^{1P} \left(e^{F\tau} X(t_{i}) + \phi(\tau)^{\mathrm{T}} \eta \right)^{\mathrm{T}} Q \left(e^{F\tau} X(t_{i}) + \phi(\tau)^{\mathrm{T}} \eta \right) d\gamma + \eta^{\mathrm{T}} R_{L} \eta$$
(51)
+ $\phi(\tau)^{\mathrm{T}} \eta d\gamma + \eta^{\mathrm{T}} R_{L} \eta$ (51)
u) $\eta \tau \tau$ - $\eta \tau$ (52) τ (51) τ (51)

$$J = \eta^{\mathrm{T}} \left[\int_{0}^{T_{p}} \phi(\tau) Q \phi(\tau)^{\mathrm{T}} d\gamma + R_{L} \right] \eta$$

+2 $\eta^{\mathrm{T}} \int_{0}^{T_{p}} \phi(\tau) Q e^{F\tau} d\gamma X(t_{i})$
+X(t_{i})^{\mathrm{T}} $\int_{0}^{T_{p}} e^{F^{\mathrm{T}}\tau} Q e^{F\tau} d\gamma X(t_{i})$ (52)
(jetak (53) را نیز به صورت زیر می توان بیان کرد.

$$\Omega = \int_{0}^{T_{P}} \phi(\tau) Q \phi(\tau)^{\mathrm{T}} d\gamma + R_{L}$$

$$\Psi = \phi(\tau) Q e^{F\tau} d\gamma$$
(53)

ضرایب بهینه کاتز η از مینیممکردن رابطه (52) با استفاده از روش مربعات کامل مانند رابطه (54) خواهد بود. (54) $n = -0^{-1} w X(t_{*})$

 $K_0 = K(\tau) \Omega^{-1} \Psi$ (55) فلوچارت مربوط به تعیین زوایای سمت و تراز با استفاده از تابع کاتز و دینامیک اویلر در شکل 2 آمده است.

7- پیادہسازی و نتایج

در تستها برای الگوریتمهای تخمین گر مورد نظر میتوان از دادههای شتابسنجها و ژیروسکوپهای واحد اندازه گیری اینرسی سامانه ناوبری ساخت داخل بهعنوان ورودی استفاده کرد، همچنین از دادههای سامانه موقعیتیاب جهانی به عنوان اندازه گیریها و مشاهدات نیز استفاده میشود. درنهایت از دادههای سامانه ناوبری میکرو الکترومکانیکی ساخت داخل در ترکیب با سامانه موقعیتیاب جهانی که سامانه ناوبری ترکیبی اینرسی-جهانی را تشکیل میدهند به عنوان مرجع برای صحهگذاری تخمین گر مورد جهانی را تشکیل میدهند به عنوان مرجع برای صحهگذاری تخمین گر مورد نظر در این مقاله استفاده شده است. یک سیستم INS/GPS ویتانز در کارمین¹55 و واحد اندازه گیری اینرسی ADIS16407 برای تست واقعی به عنوان مجموعه دادههای خروجی و ورودی استفاده شدهاند. در جدول 1 SINS/GPS ویتانز را نه میاهای نیرسی ADIS16407 برای تست واقعی به منظر ارائه شده است اینرسی ADIS16407 برای تست واقعی به منخصات حسگرهای اینرسی ADIS1407 و سیستم ناوبری SGPS

Fig. 2 Implementation MPO estimator block-diagram for AHRS

شکل 2 بلوک دیاگرام اجرای تخمین گر MPO برای AHRS

¹ Garmin35

به عنوان داده اندازه گیری شده استفاده می شود. در طول مسیر تست دادههای دقیق و واجد شرایط موقعیت توسط سیستم ناوبری ویتانز به دست می آید. لوازم تست سیستم INS/GPS و سخت افزار واحد اندازه گیری اینرسی در شکل 3 نشان داده شده است. شکلهای 4 و 5 کالیبراسیون مغناطیس سنج و خطاها را برای دادههای تست خودرو نشان می دهد. طبق روش کالیبراسیون گفته شده در بخش سوم برای کالیبره کردن دادههای مغناطیس سنج مشاهده می شود که کالیبراسیون انجام شده سبب بهبودی و بالا رفتن دقت دادههای مغناطیس سنج می شود. ترم تصحیح کننده زاویه سمت و ضرایب کالیبراسیون برای دادهها به صورت رابطه (56) خواهد بود.

$$\begin{split} \psi_{\text{Mag}} &= 0.215264173693117 + \psi_{\text{Mag}} \\ &+ 0.100083567154605 \sin(\psi_{\text{Mag}}) \\ &+ 0.072486485840507 \sin(2\psi_{\text{Mag}}) \\ &- 0.261611761984615\cos(\psi_{\text{Mag}}) \end{split}$$

میانگین مقادیر مطلق خطای مغناطیسی پیش و پس از کالیبراسیون برابر با 27.738 و 26.741 درجه است. برای ارزیابی عملکرد روش مدل مشاهده گر پیش بین مجموعه INS/GPS نتایج بهدستآمده از روش کالمن و فیلتر پیش بین مقایسه می شوند. این قیاس ها نسبت به مرجع ویتانز که در طول مسیر تهیه شده به دست می آید. تست پرواز برای ثانیه در محدوده شهری اجرا شده است. جهش ها در زاویه سمت 360 درجه است و در واقع این جهش ها خطا محسوب نمی شوند.

بهعبارتدیگر وقتی زاویه سمت بیشتر از 360 درجه می شود آن گاه یک جهش به سمت زاویه صفر درجه خواهد داشت تا همواره اندازه گیریها بین صفر و 360 درجه صورت گیرد. در شکلهای 6 و 7 دو روش تخمین کالمن و

شكل 3 سختافزار INS/GPS

(56)

شكل 4 كاليبراسيون مغناطيسسنج

Fig. 6 Estimated Attitude and Heading angels through MPO and EKF in compared with INS/GPS Vitans reference values in flight test شکل 6 تخمین زوایای سمت و تراز از طریق روشهای MPO و KF در مقایسه با مقادیر مرجع سیستم INS/GPS ویتانز در تست پرواز

پیشبین و خطای آنها برای زاویه سمت و تراز برای تست هوایی پیادهسازی شده، همچنین نتایج و ارزیابیهای آماری برای تست پرواز در جدول 2 ارائه شده است.

Fig. 8 Estimated Attitude and Heading angels through MPO and EKF in compared with INS/GPS Vitans reference values in automobile test شکل 8 تخمین زوایای سمت و تراز از طریق روش های MPO و EKF در مقایسه با مقادیر مرجع سیستم INS/GPS ویتانز در تست خودرو

جدول 3 ميانگين مقادير مطلق خطا با استفاده از ديناميک اويلر در تست خودرو Table 3 Mean of absolute values of error by using the Euler dynamic in automobile test

خطای زوایای رول، پیچ و تراز	رول (((deg.))	پيچ (θ (deg.))	تراز (ψ (deg.))
میانگین مقادیر مطلق خطا MPO	0.3883	0.1326	2.0152
انحراف معيار مقادير مطلق خطا MPO	0.3863	0.1254	3.2029
میانگین مقادیر مطلق خطا EKF	0.5894	0.1586	13.6646
انحراف معيار مقادير مطلق خطا EKF	0.5505	0.1877	45.4148

7- نتايج

هدف اصلی این مقاله طراحی و پیادهسازی تخمین گر خطی جدید برای سامانه ناوبری ترکیبی اینرسی- جهانی میکرو الکترومکانیکی در حضور عدمقطعیت در مدل است. تخمین گر کالمن توسعهیافته بر مبنای خطیسازی دینامیک سامانههای غیرخطی و گوسی استوار است. این تخمین گر علی رغم

Fig. 7 Estimated errors Attitude and Heading angels through MPO and EKF in compared with INS/GPS Vitans reference values in flight test و MPO و EKF و EKF و MPO و MPO در MPO در مرجع سیستم INS/GPS ویتانز در تست پرواز

جدول 2 میانگین مقادیر مطلق خطا با استفاده از دینامیک اویلر در تست پروازی Table 2 Mean of absolute values of error by using the Euler dynamic in flight test

خطای زوایای رول، پیچ و تراز	رول (((deg.))	پيچ (θ (deg.))	تراز (ψ (deg.))
میانگین مقادیر مطلق خطا MPO	2.1206	1.1052	0.1101
انحراف معيار مقادير مطلق خطا MPO	6.0782	3.4592	0.1267
میانگین مقادیر مطلق خطا EKF	2.2053	1.4249	0.3524
انحراف معيار مقادير مطلق خطا EKF	6.3429	3.4633	0.6515

نتایج روشهای MPO و EKF در تست خودرو در شکلهای 8 و 9 نشان داده ونتایج و ارزیابیهای آماری در جدول 3 ارائه شده است.

دقت روش MPO برای افقهای پیش بین مختلف برای تست پرواز در جدول 4 ارائه شده است. با توجه به جدول 4 با افزایش افق پیش بین و همچنین افزایش تعداد جملات تابع کاتز، دقت خطاهای مطلق و افزایش میابد اما سرعت محاسبات به دلیل افزایش هزینه محاسبات کاهش میابد.

جدول 4 خطای زوایا برای تست پرواز در حالتهای مختلف

انحراف معیار خطا در EKF	میانگین مطلق خطا در EKF	انحراف معیار خطا در MPO		میانگین مطلق خطا در MPO				
		$T_P = 4$ $N = 5$	$T_P = 2$ $N = 10$	$T_P = 2$ $N = 5$	$T_P = 4$ $N = 5$	$T_P = 2$ $N = 10$	$T_P = 2$ $N = 5$	
6.3429	2.2053	5.8750	5.1342	6.0782	2.2117	2.0012	2.1206	رول (((deg.))
3.4633	1.1425	3.2376	3.0980	3.4592	0.9943	0.8976	1.1052	پيچ (θ (deg.))
0.6515	0.3524	0.1075	0.0054	0.1267	0.1075	0.0234	0.1101	تراز (ψ (deg.))

 Table 4 Error angles in different modes for flight test

این نوع تخمین گر عدم قطعیتها مانند یک فرآیند نویز گوسی در نظر گرفته می شود. برای کاهش خطای عدم قطعیت مدل سازی در این نوع تخمین گرها می توان جمله عدم قطعیت را به شکل متغیر حالت تحت مدل دینامیک مشخصی در نظر گرفت. در سامانه ناوبری ترکیبی اینرسی- جهانی کم هزینه به دلیل استفاده از حسگرهای اینرسی میکرو الکترومکانیکی با وجود مزایای هزینه و اندازه آن مشکلاتی مانند عدم قطعیت بزرگ در اندازه گیریهای این حسگرها وجود دارد. در این مقاله تخمین گر خطی جدیدی که بتواند تأثیر عدم قطعیتها را کاهش دهد بهجای تخمین گر کالمن توسعهیافته در سامانههای ناوبری ترکیبی طراحی شده است. تخمین گر پیشبین به عنوان یک تخمین گر خطی از قابلیت بهتری نسبت به تخمین گر کالمن توسعه یافته در برخورد با جملات غیرخطی و غیرگوسی سامانه دارد. زوایای سمت و تراز رؤیتناپذیر است و دادهای برای بهروزرسانی آنها وجود ندارد. خطای تخمین به دنبال این رویتناپذیری پایداری دچار مشکل می شد؛ بنابراین طراحی یک رؤیتگر برای جبران خطاهای تخمین میتواند از اهمیت خاصی برخوردار باشد. از طرفی این تخمین گر پیشبین نیاز به زمان و هزینه محاسباتی بیشتری دارد. یکی از روشهای کاهش زمان کم کردن افق پیشبین و استفاده از تعداد جملات کمتر در تخمین است. نتایج حاصل از پیادهسازی این تخمین گر برای سامانه ناوبری ترکیبی خودرو و تست پروازی نشان دهنده بهبود خطای تخمین است. براساس نتایج ارائهشده تخمین گر افق در حرکت نتايج بهترى را نسبت به الگوريتم فيلتر كالمن ارائه مىدهد، اين بهبود عملکرد به دلیل در نظر گرفتن مجموعهای از دادههای اندازه گیری از زمانهای گذشته و استفاده از آنها در تخمین متغیرهای حالت در مرحله بعدی است.

8- مراجع

- D. Titterton, J. L. Weston, *Strapdown Inertial Navigation Technology*, pp. 36-45, Stevenage: Institution of Electrical Engineers, 2004.
- [2] D. Simon, Optimal State Estimation: Kalman, H Infinity, and Nonlinear Approaches, third Edition, pp. 123-145, New Jersey: J. Wiley and Sons, 2006.
- [3] G. Kitagawa, T. Higuchi, Special Issue on Nonlinear Non-Gaussian Models and Related Filtering Methods, *Annals of the Institute Statistical Mathematics*, Vol. 53, No.1, pp. 3-3, 2001.
- [4] M. Ncørguard, N. K. Poulsen, O. Ravn, New developments in state estimation for nonlinear systems, *Journal of Automatica*, Vol. 36, No. 11, pp. 1627-1638, 2000.
- [5] H. Zhang, Y. Zhao, The performance comparison and analysis of extended Kalman filters for GPS/DR navigation, *Optik-International Journal for Light and Electron Optics*, Vol. 122, No. 9, pp. 777-781, 2011.
- [6] C. Hide, T. Moore, M. Smith, Adaptive Kalman filtering for lowcost INS/GPS, *Navigation*, Vol. 56, No. 1, pp. 143-152, 2003.
- [7] W. Wang, Z. Y. Liu, R. R. Xie, Quadratic extended Kalman filter

Fig. 9 Estimated errors Attitude and Heading angels through MPO and EKF in compared with INS/GPS Vitans reference values in automobile test

شکل 9 خطاهای تخمین زوایای سمت و تراز از طریق روشهای MPO و EKF در مقایسه با مقادیر مرجع سیستم INS/GPS ویتانز در تست خودرو

کاربرد ساده برای سامانههایی با رفتار غیرخطی قابل توجه و غیرگوسی تخمینگر بهینه و مناسبی نیست. در سامانههایی که عدم قطعیت در مدل قابل توجه است، خطای تخمین روش کالمن توسعهیافته زیاد است؛ زیرا در

231

- [14] R. S. Bucy, Linear and nonlinear filtering, *Proceeding of the IEEE*, Vol. 58, No. 6, pp. 854-864, 1970.
- [15] J. L. Grassidis, F. L. Markley, Predictive filtering for nonlinear systems, *Guidance, Control, and Dynamics*, Vol. 20, No. 3, pp. 566-572, 1997.
- [16] T. Kailath, A. H. Sayed, B. Hassibi, *Linear Estimation*, pp. 555-599: Prentice Hall Upper Saddle River, NJ, 2000.
- [17] L. Wang, Model Predictive Control System Design and Implementation Using MATLAB[®], pp. 209-245, London: Springer Science & Business Media, 2010.
- [18] W. H. Kautz, Transient synthesis in the time domain, *Transactions of the IRE Professional Group on Circuit Theory*, Vol. 1, No. 3, pp. 29-39, 1954.
- [19] Y. W. Lee, Statistical theory of communication, *Physics*, Vol. 29, No. 4, pp. 276-278, 1961.
- [20] J. Keighobadi, M. J. Yazdanpanah, M. Kabganian, An enhanced fuzzy H∞ estimator applied to low-cost attitude-heading reference system, *Kybernetes*, Vol. 40, No. 1/2, pp. 300-326, 2011.
- [21] S. Mahapatra, S. K. Nayak, S. L. Sabat, Neuro fuzzy model for adaptive filtering of oscillatory signals, *Measurement*, Vol. 30, No. 4, pp. 231-239, 2001.

approach for GPS/INS integration, Aerospace Science and Technology, Vol. 10, No. 8, pp. 709-713, 2006.

- [8] J. Fang, X. Gong, Predictive iterated Kalman filter for INS/GPS integration and its application to SAR motion compensation, *IEEE Transactions on Instrumentation and Measurement*, Vol. 59, No. 4, pp. 909-915, 2010.
- [9] R. Sharaf, A. Noureldin, A. Osman, N. El-Sheimy, Online INS/GPS integration with a radial basis function neural network, *IEEE Aerospace and Electronic Systems Magazine*, Vol. 20, No. 3, pp. 8-14, 2005.
- [10] J. Keighobadi, M. J. Yazdanpanah, M. Kabganian, Fuzzy variablelength sliding window blockwise least square algorithm with application to vehicle heading determination, *Mechanical Engineering*, Vol. 8, No. 2, pp. 59-79, 2008. (in Persian فارسي)
- [11] N. Musavi, J. Keighobadi, Adaptive fuzzy neuro-observer applied to low cost INS/GPS, *Applied Soft Computing*, Vol. 29, pp. 82-94, 2015.
- [12] J. A. Farrell, T. D. Givargis, M. J. Barth, Real-time differential carrier Phase GPS-aided INS, *IEEE Transactions on Control Systems Technology*, Vol. 8, No. 4, pp. 709-721, 2000.
- [13] J. Wendel, O. Meister, C. Schlaile, G. F. Trommer, An integrated GPS/MEMS-IMU navigation system for an autonomous helicopter, *Aerospace Science and Technology*, Vol. 10, No. 6, pp. 527-533, 2006.